Työ- ja elinkeinoministeriö
Arbets- och näringsministeriet

Työelämä- ja tasa-arvovaliokunnalle

Selvitys

30.5.2017

Asiantuntijakuulemisen (19.5.2017) täydennys

Hallituksen esitys laiksi julkisten työvoima- ja yrityspalveluiden alueellista tarjoamista ja työelämäkokeilua koskevasta kokeilusta (HE 51/2017 vp) / Satunnaistetut koeasetelmat

Edustaja Juhana Vartiainen kysyi asiantuntijakuulemisessa, miksi alueellisissa kokeiluissa ei ole hyödynnetty satunnaistettua koeasetelmaa. Kokeiluun hakeutumisvaiheessa kohderyhmiä tai kokeilun toteutustapaa ei määritelty yksityiskohtaisesti, koska toimijoille haluttiin tarjota mahdollisuus esittää erilaisia kokeiluja. Kokeilun jatkovalmistelussa satunnaisotanta asiakaskohderyhmien valinnassa, vertailuryhmien muodostaminen ja muut mahdolliset koeasetelmat tuotiin esille, mutta ne eivät saaneet kannatusta mukaan valituilta kokeilualueilta.

Kokeilu on valmisteltu pitkälti kokeilualueita kuullen. Kokeiluun hakeutumisen taustalla on vaikuttanut kuntien halu voida nykyistä paremmin vaikuttaa työttömille tarjottaviin palveluihin, mikä ohjasi jatkovalmistelun kuntien toimivallan laajentamiseen. Toimivallan laajentamiseen liittyvien säännösmuutosten tunnistaminen ja valmistelu johti osaltaan siihen, että kokeilujen toteuttamistapoja ei valmistelussa syyskuun 2016 jälkeen käsitelty.

Työ- ja elinkeinoministeriön näkemyksen mukaan ehdotettu laki ei estä kokeilualueita hyödyntämästä esimerkiksi vertailuryhmiä oman kokeilunsa toimeenpanossa. Kokeilukunnat voisivat esimerkiksi tarjota hallituksen esityksessä tarkoitetut julkiset työvoima- ja yrityspalvelut erityyppisillä tuottamistavoilla hyödyntäen esimerkiksi yksilöllistä palveluohjausta, ryhmämuotoista ohjausta tai palvelujen erityyppisiä vaiheistamisia, jolloin palvelujen tuottamistapoja tai palvelumuotoilua voitaisiin vertailla. Asiakkaat eri toteutustapoihin voitaisiin kokeilun sisällä valita satunnaisotannalla ja vertailla toteutustapojen vaikuttavuutta.

Työ- ja elinkeinoministeriöllä ei ole tässä vaiheessa tarkempaa tietoa siitä, millaisia julkisten työvoima- ja yrityspalvelujen tarjoamis- tai tuottamistapoja kokeilualueet aikovat kokeilla tai hyödyntää. Kokeilun vaikutuksien arviointia varten on käynnistynyt valtioneuvoston rahoituksella (ns. TEAS-rahoitus) erillinen tutkimushanke, joka tuottaa tietoa kokeilusta ja sen vaikutuksista. Tutkimus toteutetaan kehittävänä arviointina, ja tuloksia olisi käytettävissä jo kokeilun aikana. Tutkimuskysymyksiin kuuluu myös sen arviointi, miten kokeilu onnistuu kokeiluna. Tutkimuksen toteuttaa konsortio Demos Helsinki, MDI ja Common Dialogues. Työ- ja elinkeinoministeriö johtaa tutkimuksen ohjausryhmää.

Hanna Liski-Wallentowitz
erityisasiantuntija